

บทเรียนสำเร็จรูป

เรื่องการอ่านคำสมาส

รายวิชาภาษาไทย ๑ รหัสวิชา ท ๔๑๑๐๑
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

พงษ์ศักดิ์ กุลชาติ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

โรงเรียนพรหมพิรามวิทยา อำเภอพรหมพิราม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต ๓

ข้อเสนอแนะในการใช้บทเรียนสำเร็จรูป

บทเรียนสำเร็จรูปเรื่องนี้มี กรอบ เป็นบทเรียนสำเร็จรูปที่ใช้เรียนรู้ด้วยความสามารถของตนเองโดยไม่จำกัดเวลา ให้ผู้เรียนอ่านคำแนะนำและทำตามคำชี้แจงแต่ละขั้นตอนตั้งแต่ต้นไปจนจบ ดังต่อไปนี้

๑. อ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ แล้วจะทราบว่าเมื่อเรียนจบบทเรียนนี้แล้วท่านจะสามารถทำอะไรได้บ้าง
๒. ทำแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre – test) ตามความเข้าใจ ด้วยความซื่อสัตย์ แล้วเก็บไว้ตรวจพร้อมกันแบบทดสอบหลังเรียน (Post – test)
๓. อ่านบทเรียนไปเรื่อย ๆ ตามลำดับทีละกรอบ ตอบคำถามในกรอบที่มีคำถามด้วยตนเอง
๔. เมื่ออ่านบทเรียนอย่าเปิดดูคำถาม เมื่ออ่านคำถามอย่าย้อนกลับมาดูบทเรียน
๕. หน้าที่มีคำถามจะมีเฉลยไว้ในหน้าถัดไป ดังนั้น ควรตอบคำถามให้เสร็จก่อนแล้วจึงเปิดหน้าถัดไปเพื่อดูเฉลย ควรใช้สมุดจดงานบันทึก เพื่อตรวจสอบความเข้าใจ
๖. เมื่อเปิดดูเฉลยแล้ว ถ้าตอบผิด ให้กลับไปอ่านกรอบนั้นใหม่ ตอบใหม่ให้ถูกต้อง
๗. ค่อย ๆ ทำความเข้าใจกับเนื้อหา ไปทีละกรอบ ไม่ต้องกังวล
๘. ศึกษาจบแล้ว ทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post – test) แล้วดูเฉลยและตรวจ ทั้งแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อเปรียบเทียบผลด้วยตนเอง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

อ่านออกเสียงให้ผู้อื่นฟัง ท่องจำบทอาขยานที่ประทับใจเพื่อการสื่อสาร และมีมารยาทในการอ่าน

จุดประสงค์ปลายทาง

นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงคำสมาสได้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์

จุดประสงค์นำทาง

๑. บอกความหมายของคำสมาสได้
๒. บอกลักษณะคำสมาสได้
๓. อ่านออกเสียงคำสมาสได้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์

แบบทดสอบก่อนเรียน

รายวิชาภาษาไทย ๑ รหัสวิชา ท ๔๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เรื่อง การอ่านออกเสียงคำสมาส

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรหน้าข้อความที่เป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุด เพียงข้อละ ๑ ตัวเลือก

๑) คำสมาสเกิดจากการสร้างในภาษาใด

ก. คำไทย+บาลี

ข. คำไทย+สันสกฤต

ค. คำเขมร+สันสกฤต

ง. คำบาลี+สันสกฤต

๒) คำสมาส หมายถึง

ก. การนำคำที่มาจากภาษาบาลีและสันสกฤต ๒ คำขึ้นไปมารวมกัน แล้วเกิดคำใหม่ที่มีความหมายใหม่ แต่ยังคงความเดิมอยู่

ข. การนำคำ ๒ คำขึ้นไปมารวมกัน แล้วเกิดคำใหม่ที่มีความหมายใหม่แต่ยังคงความเดิมอยู่

ค. การนำคำที่มาจากภาษาบาลี ๒ คำขึ้นไปมารวมกัน แล้วเกิดคำที่มีความหมายใหม่

ง. การนำคำภาษาสันสกฤต ๒ คำขึ้นไปมารวมกัน แล้วเกิดคำใหม่ที่มีความหมายใหม่

๓) ข้อใดเป็นคำสมาสทุกคำ

ก. โบราณคดี ประวัติศาสตร์

ข. ทักษณนิคม ตึกตา

ค. พลเมือง ชาติภูมิ

ง. ผลไม้ เทพเจ้า

๔) คำในข้อใดออกเสียงต่อเนื่องกันทุกคำ

ก. สมุทรปราการ สมุทรสงคราม

ข. อุบลราชธานี ปทุมธานี

ค. กาญจนบุรี เพชรบุรี

ง. ชัยนาท ชัยภูมิ

๕) คำในข้อใดเป็นคำประสมแต่อ่านออกเสียงอย่างคำสมาส

ก. คุณวุฒิ ปฐมวัย

ข. พลศึกษา พลความ

ค. ราชวัง ราชรถ

ง. ผลไม้ สิ้นทรัพย์

๖) ข้อใดอ่านออกเสียงต่อเนื่องทุกคำ

ก. อธิษฐาน ยุคลบาท

ข. ศีลธรรม ปรัชญา

ค. สัปดาห์ วารสาร

ง. กลบท จุลชีวะ

๗) คำในข้อใดอ่านออกเสียงพยางค์แรกต่างจากข้ออื่น

ก. พลขับ

ข. พลการ

ค. พลวัตร

ง. พลเรือน

๘) ข้อใดอ่านออกเสียงถูกต้องทั้งสองคำ

- ก. จันทคติ ออกว่า จัน - ทะ - ตะ - ตี, สรรพวงค์ อ่านว่า สัน - ระ - พาง
- ข. สัพยอก อ่านว่า สับ - พะ - หยอก, บัทรพลี อ่านว่า บัด - พลี
- ค. เดียรดาษ อ่านว่า เดียน - ระ - ดาด, ญาติวงศ์ อ่านว่า ยาต - วง
- ง. ชัณฑศกร อ่านว่า ชัน - ทด - สะ - กอน, ชัดสมาธิ อ่านว่า ชัด - สะ - มา - ทิ

๙) คำในข้อใดอ่านผิดไปจากข้ออื่น

- ก. กรรบิด
- ข. พรรคึก
- ค. บรรยัท
- ง. มรรยาท

๑๐) คำในข้อใดอ่านออกเสียงผิดทั้งสองคำ

- ก. ปรากฎการณฺ์ อ่านว่า ปรา - กด - ตะ - กาน, กาลเวลา อ่านว่า กาน - เว - ลา
- ข. ศิษยานุศิษย์ อ่านว่า สิด - ยา - นุ - สิด, พระนง อ่านว่า ทะ - ระ - นง
- ค. ราพณาสูร อ่านว่า ราบ - พะ - นา - สูน, อนุสติ อ่านว่า อะ - นุด - สะ - ตี
- ง. พยาธิวิทยา อ่านว่า พะ - ยา - ทิ - วิด - ทะ - ยา, วิตถาร อ่านว่า วิด - ถาน

๑๑) คำในข้อใดอ่านออกเสียงไม่ต่อเนื่องทั้งสองคำ

- ก. ภูมิบาล ภูมิภาค
- ข. ภูมิลำเนา ภูมิฐาน
- ค. ภูมิปัญญา ภูมิธรรม
- ง. ภูมิประเทศ ภูมิศาสตร์

๑๒) ข้อความในข้อใดไม่มีคำสมาส

- ก. นายกษัตราวุธสุนทรพจน์เรื่องการแก้ไขรัฐธรรมนูญ
- ข. พลเอกเปรม ด้รับยกย่องให้เป็นรัฐบุรุษ
- ค. นิพนธ์รอดตายจากรถคว่ำอย่างอัศจรรย์
- ง. เราควรรอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย

กรอบเริ่มต้น

สวัสดีครับ เพื่อนๆ ที่รักทุกคน
ก่อนที่เพื่อนๆ จะได้เรียนรู้เรื่องหลักการ
อ่านคำสมาส ผมขอสรุปสาระสำคัญของ
คำสมาส ให้เพื่อนๆ ได้ทราบพอ
สังเขป ดังนี้ นะครับ

ประการแรก คำสมาสต้องเป็นการนำคำที่มาจากภาษาบาลี และสันสกฤต
ตั้งแต่ สองคำขึ้นไปมารวมกัน ซึ่งอาจเป็นบาลี กับ บาลี, บาลี กับ สันสกฤต
หรือ สันสกฤตกับสันสกฤต ก็ได้ เช่น อิทธิบาท (บาลี + บาลี)
กิตติศักดิ์ (บาลี + สันสกฤต) ธรรมบุตร (สันสกฤต+สันสกฤต) เป็นต้น

ประการที่ ๒ การอ่านคำสมาสมักจะอ่านพยางค์
ท้ายของคำหน้า ต่อเนื่องกับคำหลังตามรูปสระที่
ปรากฏ (ถ้าไม่มีรูปสระกำกับให้อ่านออกเสียงเป็น
“อะ” กึ่งมาตรา) เช่น

เพชรบุรี อ่านว่า เพ็ด - ชะ - บุ - รี
วัดถุมงคล “ วัด - ถู - มง - คน

ประการที่ ๓ การแปลความหมายของคำสมาส มักจะแปลจากคำหลังมาคำหน้า
เช่น จักษุแพทย์ (แพทย์ผู้รักษาโรคตา) วีรสตรี (หญิงผู้กล้าหาญ) เป็นต้น

กรอบความรู้ที่ ๑

สวัสดีครับ เพื่อนๆ ที่รักทุกคน
วันนี้ผมจะพาเพื่อนๆ มารู้จักกับหลักการอ่าน
คำสมาส ครับ

ก่อนอื่น เรามาทำความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่อง คำสมาส ก่อนดีไหมครับ
คำสมาส คือคำที่มาจากภาษาบาลีและสันสกฤตตั้งแต่ ๒ คำขึ้นไปมารวมกัน เกิดเป็นคำใหม่
แต่มีความหมายเกี่ยวข้องกับคำเดิม เช่น ชาตภูมิ (ชาติ + ภูมิ) อักษรวิธี (อักษร + วิธี)

ถ้าคำที่นำมารวมกันเป็นคำภาษาอื่น ที่ไม่ใช่ภาษาบาลี สันสกฤต
จะเป็นคำสมาสไหมคะ

ไม่เป็นครับ เพราะการสมาสคำ เป็นวิธีการสร้างคำในภาษาบาลีและสันสกฤต
เท่านั้น ถ้ามีคำภาษาอื่นเข้ามาปะปนจะไม่เรียกว่าคำสมาส ครับ เช่น พลเรือน
(เรือน เป็นคำไทย) ราชดำเนิน (ดำเนิน เป็นคำเขมร) พอเข้าใจไหม ครับ

คำถาม : คำที่นำมาสมาสกันต้องเป็นคำที่มาจากภาษาใด

ศึกษากรอบต่อไปนะคะ

กรอบความรู้ที่ ๒

เนื่องจากภาษาบาลีและสันสกฤตได้ถูกนำเข้ามาใช้ในภาษาไทยนานแล้ว
ดังนั้นจึงทำให้คนไทยรุ่นหลังๆ มีปัญหาในการอ่านคำบาลีและสันสกฤต

แล้วเรามีหลักการอ่านคำเหล่านี้อย่างไรบ้าง ค่ะ

คำสมาส สามารถอ่านออกเสียงได้ ๒ ลักษณะ ครับ
แบบที่ ๑ ต้องออกเสียงสระที่พยางค์ท้ายของคำหน้า ให้ต่อเนื่อง
กับพยางค์หน้าของคำหลัง แม้ในรูปเขียนจะไม่มีรูปสระปรากฏก็ตาม

เช่น ราชการ อ่านว่า ราช-ชะ- กาน
ธุรกิจ อ่านว่า ทู- ระ - กิด
ภูมิศาสตร์ อ่านว่า พู - มิ - สาด
จักษุแพทย์ อ่านว่า จัก - สุ - แพด
ทำนองนี้ใช้ใหม่ค่ะ

คุณสัมพันธ์ คุณนี่เก่งจังเลยครับ

คำถาม : วาดภัย อ่านว่าอย่างไร

เฉลยคำตอบกรอบที่ ๑
เป็นคำที่มาจากภาษาบาลีและสันสกฤต

ศึกษารอบต่อไปนะคะ

กรอบความรู้ที่ ๓

แล้วคุณสัมจุก พอจะทราบวิธีการอ่านคำสมาส
อีกแบบหนึ่งไหมครับ

อ้อ! รู้ค่ะ แบบที่ ๒ คำสมาสบางคำก็ไม่นิยมอ่านออกเสียง
สระต่อเนื่องกัน เช่น ธนบุรี อ่านว่า ทน-บุ-รี
ภูมิปัญญา อ่านว่า พูม-ปิ่น-ยา, เสวตศิลา อ่านว่า
สะ-เหวด-สี-ลา, ชัยนาท อ่านว่า ไช-นาท

ขอบคุณครับ

คำถาม : คำว่า เทพบุตร และ เทพธิดา
คำใดไม่อ่านออกเสียงต่อเนื่องกัน

เฉลยคำตอบกรอบที่ ๒ วาทภัย อ่านว่า วา-ตะ-ไพ

ศึกษากรอบต่อไปนะคะ

กรอบความรู้ที่ ๔

เอ! **คุณส้มจุก** ครับ แต่บางครั้งผมก็เห็นเขาอ่านคำสมาส คำเดียวกัน แต่อ่านได้ทั้งสองแบบก็มี นะครับ

มีกะ เพราะปรากฏว่า คำสมาสบางคำจะออกเสียงได้ ทั้งสองแบบ ตัวอย่างเช่น

ราชบุรี อ่านว่า ราช-บุรี หรือ ราช-ชะ-บุรี

กลอักษร อ่านว่า กน-อัก-สอน และ กน-ละ-อัก-สอน

ปรากฏการณ์ อ่านว่า ปรา-กต-กาน และ
ปรา-กต-ตะ-กาน

ภาคนิพนธ์ อ่านว่า พาก-นิ-พน และ
พาก-คะ-นิ-พน

จริงครับ **คุณส้มจุก** ตัวอย่างที่คุณยกมาให้ดูนี้ เขาอ่านได้ ๒ แบบจริงๆ ครับ ผมคิดว่าเพื่อนๆ คงไม่สับสนและว่างๆ ลองค้นหาคำลักษณะนี้ในพจนานุกรมดู นะครับ

คำถาม “เพชรบูรณ์” กับ “เพชรบุรี” คำใดอ่านได้ทั้ง ๒ แบบ

เฉลยคำตอบกรอบที่ ๓

เทพธิดา อ่านว่า เทบ-ทิ-ดา

ศึกษากรอบต่อไปนะคะ

กรอบความรู้ที่ ๕

คุณขุนศึก คะ คุณเชื่อไหมว่า มีคำบางคำที่ไม่ใช่คำสมาส
แต่นิยมอ่านสระต่อเนื่องเหมือนกับคำสมาส

เคยสังเกตเห็นบ่อยๆ ครับ **คุณส้มจุก**
เช่น **มูลคำ** อ่านว่า มูน – ละ - คำ
ผลไม้ อ่านว่า ผน – ละ - ไม้
ผลความ อ่านว่า พะ – ละ - ความ
คุณคำ อ่านว่า กุน – นะ - คำ

แล้ว**คุณขุนศึก** ยังพอจำได้ไหมคะ ว่าเหตุใด
คำที่คุณยกมานี้ จึงไม่ใช่ **คำสมาส** คะ

อ้อ! พอรู้ครับ ทั้งนี้เพราะว่า ในจำนวนสองคำ
ที่รวมกันนั้น มีคำใดคำหนึ่งที่ไม่ใช่คำภาษา
บาลีและสันสกฤต ครับ

เฉลยคำตอบกรอบที่ ๔

เพชรบุรี อ่านว่า เพ็ด – ละ - บุ - รี
และ เพ็ด - บุ - รี

คำถาม คำ “ผลเรื่อน” กับ “ผลวัตร” คำใดที่
ไม่ใช่คำสมาส แต่อ่านต่อเนื่องเหมือนคำสมาส

ศึกษากรอบต่อไปนะคะ

กรอบสรุป

เป็นอย่างไรบ้างครับเพื่อนๆ การอ่านคำสมาสไม่ยากเลย ใช่มั้ยครับ
ต่อไปนี่ เพื่อนๆ ลองทำแบบฝึกหัดเพื่อทดสอบความเข้าใจ ดีไหมครับ

ให้เขียนคำอ่านคำต่อไปนี้

๑. มาตุภูมิ อ่านว่า
๒. อุทกภัย อ่านว่า
๓. ทักษณศิลป์ อ่านว่า
๔. เกียรติยศ อ่านว่า
๕. ชนมพรรษา อ่านว่า
๖. เมรุมาศ อ่านว่า
๗. ศตวรรษ อ่านว่า
๘. ภาคพันธ์ อ่านว่า
๙. ประกาศนียบัตร อ่านว่า
๑๐. โบราณวัตถุ อ่านว่า

รางวัลคนเก่งครับ

เฉลยคำตอบกรอบที่ ๕

พลเรือน อ่านว่า พน - ละ - เรือน
คำ “เรือน” เป็นคำไทย ครับ

แบบทดสอบหลังเรียน

รายวิชาภาษาไทย ๑ รหัสวิชา ท ๔๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เรื่อง การอ่านออกเสียงคำสมาส

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรหน้าข้อความที่เป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุด เพียงข้อละ ๑ ตัวเลือก

๑) คำสมาส หมายถึง

- ก. การนำคำที่มาจากภาษาบาลีและสันสกฤต ๒ คำขึ้นไปมารวมกัน แล้วเกิดคำใหม่ที่มีความหมายใหม่ แต่ยังคงความเดิมอยู่
- ข. การนำคำ ๒ คำขึ้นไปมารวมกัน แล้วเกิดคำใหม่ที่มีความหมายใหม่แต่ยังคงความเดิมอยู่
- ค. การนำคำที่มาจากภาษาบาลี ๒ คำขึ้นไปมารวมกัน แล้วเกิดคำที่มีความหมายใหม่
- ง. การนำคำภาษาสันสกฤต ๒ คำขึ้นไปมารวมกัน แล้วเกิดคำใหม่ที่มีความหมายใหม่

๒) คำสมาสเป็นวิธีการสร้างคำของภาษาไทย

- ก. คำไทย+บาลี
- ข. คำไทย+สันสกฤต
- ค. คำบาลี+สันสกฤต
- ง. คำเขมร+สันสกฤต

๓) ข้อใดเป็นคำสมาสทุกคำ

- ก. โบราณคดี ประวัติศาสตร์
- ข. ทักษณนิคม ตึกกา
- ค. พลเมือง ชาตภูมิ
- ง. ผลไม้ เทพเจ้า

๔) ข้อใดอ่านออกเสียงต่อเนื่องทุกคำ

- ก. อธิษฐาน ยุคลบาท
- ข. ศีลธรรม ปรัชญา
- ค. สัปดาห์ วารสาร
- ง. กลบท จุลชีวะ

๕) คำในข้อใดออกเสียงต่อเนื่องกันทุกคำ

- ก. สมุทรปราการ สมุทรสงคราม
- ข. อุบลราชธานี ปทุมธานี
- ค. กาญจนบุรี เพชรบุรี
- ง. ชัยนาท ชัยภูมิ

๖) คำในข้อใดเป็นคำประสมแต่อ่านออกเสียงอย่างคำสมาส

- ก. คุณวุฒิ ปฐมวัย
- ข. พลศึกษา พลความ
- ค. ราชวัง ราชรถ
- ง. ผลไม้ โภกทรัพย์

๗) คำในข้อใดอ่านออกเสียงพยางค์แรกต่างจากข้ออื่น

- ก. พลเรือน
- ข. พลการ
- ค. พลวัตร
- ง. พลขับ

๘) ข้อใดอ่านออกเสียงถูกต้องทั้งสองคำ

- ก. จันทคติ ออกว่า จัน - ทะ - คะ - ตี, สรรพวงค์ อ่านว่า สัน - ระ - พาง
- ข. สัพยอก อ่านว่า สับ - พะ - หยอก, บัทรพลี อ่านว่า บัด - พลี
- ค. เดียรดาษ อ่านว่า เดียน - ระ - ดาด, ญาติวงศ์ อ่านว่า ยาต - วง
- ง. ชัณฑศกร อ่านว่า ชัน - ทด - สะ - กอน, ชัดสมาธิ อ่านว่า ชัด - สะ - มา - ทิ

๙) คำในข้อใดอ่านออกเสียงผิดทั้งสองคำ

- ก. ปรากฏการณ์ อ่านว่า ปรา - กด - ตะ - กาน, กาลเวลา อ่านว่า กาน - เว - ลา
- ข. ศิษยานุศิษย์ อ่านว่า สิด - ยา - นุ - สิด, กรรกฎ อ่านว่า กอ - ระ - กด
- ค. ราพณาสูร อ่านว่า ราบ - พะ - นา - สูน, อนุสติ อ่านว่า อะ - นุด - สะ - ตี
- ง. พยาธิวิทยา อ่านว่า พะ - ยา - ทิ - วิด - ทะ - ยา, วิตถาร อ่านว่า วิด - ถาน

๑๐) คำในข้อใดอ่านผิดไปจากข้ออื่น

- ก. มรรยาท
- ข. กรรบิด
- ค. บรรษัท
- ง. พรรคัก

๑๑) คำในข้อใดอ่านออกเสียงไม่ต่อเนื่องทั้งสองคำ

- ก. ภูมิบาล ภูมิภาค
- ข. ภูมิลำเนา ภูมิฐาน
- ค. ภูมิปัญญา ภูมิธรรม
- ง. ภูมิประเทศ ภูมิศาสตร์

๑๒) ข้อความในข้อใดไม่มีคำสมาส

- ก. นายกฯกล่าวสุนทรพจน์เรื่องการแก้ไขรัฐธรรมนูญ
- ข. พลเอกเปรม ได้รับยกย่องให้เป็นรัฐบุรุษ
- ค. นิพนธ์รอดตายจากรถคว่ำอย่างอัศจรรย์
- ง. เราควรรอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย

เฉลย แบบทดสอบก่อนเรียน

๑.	ง
๒.	ก
๓.	ก
๔.	ค
๕.	ค
๖.	ง
๗.	ข
๘.	ก
๙.	ข
๑๐.	ข
๑๑.	ข
๑๒.	ค

รางวัลให้คนเก่งค่ะ

เฉลย แบบทดสอบหลังเรียน

๑.	ก
๒.	ค
๓.	ก
๔.	ง
๕.	ค
๖.	ค
๗.	ข
๘.	ก
๙.	ข
๑๐.	ง
๑๑.	ค
๑๒.	ค

คนขยันย่อมต้องได้รางวัลชีวิต

บรรณานุกรม

- เพ็ญศรี จันทร์ดวง และสุวคนธ์ จงตระกูล. หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทย “ภาษาไทย”. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แม็ค จำกัด. ๒๕๔๗.
- มลฤดี จิตชัยมงคล. “ภาษาไทย” วารสารแม็ค ม. ปลาย ปีที่ ๒๖ ฉบับที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๔๕.
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แม็ค จำกัด. ๒๕๔๕.
- วราภรณ์ บำรุงกุล. อ่านถูก – สะกดถูก คำ ความหมาย ประโยค. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ต้นอ่อน.
๒๕๓๖.
- วิชาการ,กรม. กระทรวงศึกษาธิการ. หนังสือเรียนภาษาไทย ท ๑๐๑, ท ๑๐๒. “ภาษาไทย เล่ม ๑”
พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว. ๒๕๓๕.
- วิชาการ,กรม. กระทรวงศึกษาธิการ. หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทย “วรรณสารศึกษา เล่ม ๑” พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว. ๒๕๔๖.
- สถาบันภาษาไทย,กรมวิชาการ. กระทรวงศึกษาธิการ. บรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม ๑. กรุงเทพฯ :
ครูสภาลาดพร้าว. ๒๕๔๕.
- สมปอง พิริยกิจ และ พ.อ. ศุภชัย รัตนโกมุท. แบบเรียนหลักภาษาไทย ท ๔๐๒. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์อักษรเพชรเกษม. ๒๕๒๒.
- สามัญศึกษา,กรม. กระทรวงศึกษาธิการ. หนังสือประกอบการเรียนภาษาไทย แบบฝึกหัด
วิชาหลักภาษาไทย. กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว. ๒๕๑๗.